

Nakkeprolaps	Nakke (ikke nakkeslengmekanisme)	Rygg	Skulder	Kne
<p><i>Knappentunnelen (LG-2018-71273):</i> «I dom inn tatt i Rt-2007-1370 (prolapsdommen) behandlet Høyesterett spørsmålet om årsakssammenheng mellom et fall fra en høyde på to meter og nakkeprolaps. Om årsaksvurderingen uttaler Høyesterett i avsnitt 38 sammenfatningsvis at årsaksforholdet i en sak om nakkeprolaps har store likhetstrekk med kriteriene for årsakssammenheng ved en nakkeslengskade, men at de fire kumulative vilkårene som er oppstilt ved nakkesleng er utviklet med sikte på en annen diagnose, og at det ikke foreligger informasjon om en internasjonal konsensus om forholdet mellom prolaps og et tidligere traume. Høyesterett la til grunn at det måtte foretas en vanlig bevisvurdering hvor det tas hensyn til om den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om skadeliidets symptomer tyder på sammenheng mellom ulykken og prolapsen, og om det er andre sannsynlige forklaringer på prolapsen.»</p>	<p><i>McDonald (LA-2018-142334):</i> «Partene har, heller ikke for lagmannsretten, bestridt at det ved vurderingen av spørsmålet om årsakssammenheng kan tas utgangspunkt i den rettspraksis og de kriterier som er utviklet i forbindelse med såkalte «nakkeslengskader». Dette selv om det i denne saken er tale om et noe annet traume. Dr. Kirkeby har, ut i fra medisinsk faglig synspunkt, valgt å vurdere spørsmålet om årsakssammenheng ut fra disse kriteriene, slik dommen i Rt-2007-1370 åpner for.»</p> <p><i>Pleieassistent (LB-2016-142935):</i> «Selv om skadens art og årsak i den foreliggende saken er ulik fra nakkeslengskader, legger lagmannsretten til grunn at de samme kriteriene gir god veiledning også ved denne typen bløtvevsskader (ryggsmerter etter at hun som pleieassistent tok imot en beboer som falt)» (min klammeparentes)</p>	<p><i>Tavle (LH-2018-131771):</i> «Det dreier seg i foreliggende sak om en bløtdelsskade i korsryggen, og de fire grunnvilkårene for årsakssammenheng som er utviklet i nakkeslengskader, er også anvendelige i en sak som dette. Disse vilkårene ble første gang formulert i Rt-1998-1565 (nakkesleng I), og er senere videreutviklet i blant annet Rt-2010-1547 (nakkesleng II). De fire vilkårene er en presisering av hva som skal til for at en ulykkeshendelse skal kunne regnes som en nødvendig betingelse foren påberoptskade.»</p> <p>Havvik (LH-2018-36800): «Lagmannsretten vil være forsiktig med å anvende direkte i foreliggende sak de fire vilkår for årsakssammenheng som er oppstilt i Rt-1998-1565 (nakkesleng I), Brudd eller knusningsskader i ryggvirvler er en annen type skade enn bløtdelsskader i nakken. Det vises for så vidt til Høyesteretts uttalelse i HR-2018-557-A avsnitt 27: Det er et grunnpremiss i nakkesleng I-dommen at skadepotensialet ved nakkeslengtraumer er rent fysiologisk og knytter seg til attraumet kan gi vev- og bløtdelsskader i nakken. ... Som i Rt-2007-1370, som gjaldt prolaps, er det mer nærliggende i foreliggende sak å foreta en vanlig bevisvurdering, se dommens avsnitt 38.»</p>	<p><i>Nattilsyn (LG-2017-87215):</i> «Lagmannsretten tar utgangspunkt i hovedårsaksfæren som gjelder på trykkrettsens område, jf Rt-2005-495. De fire kumulative vilkårene for årsakssammenheng som er stilt opp i Rt-1998-1565 (Nakkesleng I) må være oppfylt for nakkeskaden, som er en bløtdelsskade uten objektive funn. Det må foreligge et adekvat traume (skadeevne), akutt symptomer, brosymptomer fra akutfasen frem til en kronisk senfase, og sykdomsbildet må være forenlig med det man vet om skader påført ved et traumesom det aktuelle. Når det gjelder skulderskaden, må det gjøres en vanlig bevisvurdering hvor det tas hensyn til om den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om Assymptomer tyder på sammenheng mellom behandlingen og skaden, og om det er andre sannsynlige forklaringer på skaden, jf Rt-2007-1370 (Prolaps) avsnitt 38.»</p> <p><i>Bergingsbil (LH-2017-197262):</i> «Stanghelle går deretter i rapporten gjennom de fire vilkårenesom gjelder ved bløtdelsskader etter nakkesleng. Lagmannsretten er enig med Stanghelle i at vurderingen av årsakssammenheng må ta utgangspunkt i disse vilkårene, jf. også LH-2016-29759.»</p>	<p><i>Serveingsvogn (LB-2018-163158):</i> «Også vår sak gjelder årsaksforholdet til en nakkeskade. Det medisinsk faglige materialet som foreligger, viser at vurderingen om årsakssammenheng har klare likhetstrekk med kriteriene i [nakkesleng II]-dommen (Rt-1998-1565). Men disse betingelsene er utviklet med sikte på en annen diagnose enn A.s.</p> <p>Det er for øvrig ikke fremlagt informasjon om internasjonal konsensus om forholdet mellom prolaps og et tidligere traume. Jeg mener derfor at det i vår sak må skje en vanlig bevisvurdering hvor det tas hensyn til om den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om Assymptomer tyder på sammenheng mellom fallet og prolapsen og om det er andre sannsynlige forklaringer på prolapsen.»</p>
<p>Rygg/skulder</p> <p><i>Varebur (LB-2018-171251):</i> «Alle tre har forklart at årsaksmodellen med de fire vilkårene er utslag av alminnelige traumatologiske prinsipper og at alle bløtdelsskader i hovedsak følger det samme traumatologiske forløp, og at det er bred konsensus om dette i det medisinske fagmiljøet. De ser derfor ingen medisinsk grunn til at årsaks spørsmålet for nakkeslengskader skal behandles annerledes enn andre bløtdelsskader. De aktuelle skader gjelder bløtdelsskader i kne og i skulder, noe som tilsier at det traumatologiske forløp i all hovedsak vil være sammenfallende med nakkeslengskader.»</p>	<p>Skulder/kne/hofte/albue</p> <p><i>Stillas-fall (LA-2019-72672):</i> «Lagmannsretten er enig med ankenotparten i at den fysiske skaden A fikk etter fallulykken i 2015 var begrenset til skade på biologisk vev (bløtvevsskade). Riktig nok fikk han brukt ribben, men denne skaden leget seg selv. Å trekke en sammenligning med rettspraksis vedrørende nakkeslengskader kan derfor ha en relevans, selv om skaden traumet rammet andre deler av kroppen.»</p> <p><i>Sandkasseløkk (LB-2017-113622):</i> «De fire vilkårene er i utgangspunktet festsatt med sikte på nakkeslengskader, som er en annen type lidelse enn den som As sak gjelder. Kriteriene har imidlertid også vært anvendt for andre typer skader, jf eksempelvis LA-2016-13063, som gjaldt kroniske smerterplager fra nakke, skulderegionen og hodet. I Rt-2007-1370 (Prolapsdommen) har imidlertid Høyesterett lagt til grunn at ved prolaps må årsaksvurderingen skje ved en vanlig bevisvurdering hvor det tas hensyn til om den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om symptomene tyder på sammenheng mellom traumet og prolapsen og om det er andre sannsynlige forklaringer til prolapsen. Samtidig påpekes det i dommen at de fire vilkårene i nakkeslengsakene «er viktige knaggene også når denne saken skal vurderes.»»</p>	<p>Milde hjerneskaner</p> <p><i>Blakstadmarka (RG 2010s. 344):</i> «Den foreliggende sak gjelder ikke nakkeskade, men en hjerneskaner. Under ankeforhandlingen ble professor Nordal spurt om den samme kjede av betingelser som angitt i [Nakkesleng I]-dommen, må være oppfylt for at man medisinsk skal kunne diagnostisere hjerneskaner etter en ulykke. Nordals syn var at han ville «skjelte til» kriteriene. For bevisvurderingen i saken her legger lagmannsretten til grunn at de såkalte [Nakkesleng I]-kriteriene danner et naturlig utgangspunkt, men at det må foretas en friere bevisvurdering slik som angitt i Rt-2007-1370. Vurderingen av årsakssammenheng må skje i lys av allment akseptert medisinsk viten, og de rettsoppnevnte sakkynndiges bedømmelse må stå sentralt. ... Det er omvistet om A fremviste akutt symptomer og nærsymptomer på hjerneskaner viste seg. Ved nakkesleng er det i rettspraksis lagt til grunn at symptomer må opptrre innen 72 timer, dvs 3 døgn. En tilsvarende tidsfrist kan man ikke operere med ved hjerneskaner.»</p> <p>Synspunktet ble gitt tilslutning i bl.a. <i>Bomstasjonen på Sollihøgda (LB-2011-82882)</i>, som viser til og viderefører RG-2010-344.</p>	<p>PTSD</p> <p><i>Følger eget sett av kriterier, i ICD 10; eksempel:</i></p> <p>LB-2010-2718: «Traumekriteriet innebærer at skadeliidte må ha vært utsatt for en belastende hendelse som er usdvanlig truende eller katastrofal, og som høyst sannsynlig ville forårsake omfattende og sterkt ubehagelige reaksjoner hos nesten enhver. Intrusjonskriteriet innebærer at skadeliidte må ha vedvarende minner om eller «gjenopplevelse» av traumehendelsen, i form av blant annet påtrengende «flashbacks», levende minner eller tilbakevendende drømmer/mærter. Unnvikelseskriteriet innebærer at skadeliidte må ha symptomer på faktisk eller ønsket unngåelse av skadevolder, uten at unnvikelsessituasjonen forelå for hendelsen. Aktiveringskriteriet innebærer at skadeliidte må enten ha manglende evne til å huske viktige sider av tiden omkring belastningshendelsen eller ha vedvarende symptomer på økt fysiologisk følsomhet/aktivering, vist ved to av følgende kjennetegn: søvnproblemer, irritabilitet/sinneutbrudd, konsentrasjonsansker, årvaakenhet eller overtrekven skvettenhet. Endelig innebærer tidskriteriet at de tre førstnevnte kriterier alle må være oppfylt innen seks måneder etter den belastende hendelsen eller på slutten av en belastende periode.»</p> <p>Sml. bl.a. <i>Miljøterapeut (LB-2017-152746)</i></p>	<p>Annet</p> <p>Krystallsyke</p> <p><i>Betongelement (LA-2018-4197):</i> «Saken gjelder spørsmål om det er faktisk årsakssammenheng mellom arbeidsulykken A ble utsatt for den 17. oktober 2013 og krystallsyken som han fikk påvist i april 2014. Spørsmålet skal avgjøres etter en vanlig bevisbedømmelse hvor det tas hensyn til om ulykken kunne medføre krystallsyke, om symptomene tyder på en sammenheng mellom ulykken og sykdommen, og om det er andre sannsynlige årsaker til sykdommen, slik det fremgår av Rt-2007-1370 avsnitt 38 (Prolapsdommen)»</p>